

تأثیر حوزه عمومی بر مشارکت شهروندان در امور شهری، با تأکید بر بازآفرینی شهری

احمد یزدانیان^۱، وحید کشت کار^۲

چکیده

بحث حوزه عمومی و بویژه پیوند آن با مشارکت شهروندان در مسائل شهری از جمله بازآفرینی شهری امری است که در دو دهه اخیر در جوامع غربی و با قدرت گرفتن تئوری‌های چون برنامه‌ریزی ارتباطی، برنامه‌ریزی مشارکتی، برنامه‌ریزی مذاکره‌ای و دیگر نظریات مرتبط مطرح شده است. توانایی حوزه عمومی در فراهم آوردن بسترهای مشارکتی به طرق مختلف در اداره امور شهر و تسهیل فرایند مدیریت شهری، اخیراً در جامعه ما، باعث موضوعیت یافتن آن در حوزه نظریه‌های شهرسازی گشته است. امروزه علی‌رغم تحقیقات بی‌شمار تحت عناوین گوناگون در ارتباط باحوزه عمومی و تئوری مرتبط با آن برنامه‌ریزی ارتباطی و مشارکت شهروندان در مسائل شهری، در جامعه ما همچنان بسترهای مشارکتی لازم جهت فعلیت یافتن مشارکت شهروندان و مؤثر افتادن نقش آن‌ها در تصمیم‌گیری‌ها و جهت‌گیری‌های اجرایی فراهم نگردی است. از این‌رو در این نوشتار با استفاده از مطالعه کتابخانه‌ای-اسنادی و شیوه پژوهش توصیفی-تحلیلی نقش حوزه عمومی در چگونگی تأثیرگذاری و بهبود مشارکت شهروندان در سطوح مختلف مسائل شهری مورد بررسی قرار گرفته است. به‌طور کلی هدف اصلی این نوشتار توجه ویژه به جنبه‌ای خاص از نظریه‌پردازی جدید در پیوند با مفاهیمی از جمله سیاست، قدرت و مشارکت عمومی در چارچوب نظریه ارتباطی و مشارکتی است. به بیانی دیگر این گفتار در پی پاسخگویی به سوالاتی از این قبیل می‌باشد:

- ۱) چه رابطه‌ای بین حوزه عمومی و مشارکت شهروندان در مسائل شهری در سطوح مختلف وجود دارد؟
- ۲) با گسترش و تقویت حوزه عمومی در شهر میزان مشارکت شهروندان-به مثابه عاملان تغییر وضعیت غیرمشارکتی موجود در برنامه‌ریزی- در مسائل شهری چه تغییری می‌کند؟

واژگان کلیدی

حوزه عمومی، مشارکت شهروندی، پراتیک، برنامه‌ریزی ارتباطی.